

Nõukogu järeldused, 27. november 2009, meediapädevuse kohta digitaalkeskkonnas

(2009/C 301/09)

NÕUKOGU

KINNITAB veel kord kõnealuse küsimuse suhtes kohaldatavat poliitilist lähenemisviisi, mis on esitatud nõukogu 21.–22. mai 2008. aasta järeldustes, milles käsitletakse Euroopa lähenemisviisi meediapädevusele digitaalkeskkonnas ⁽¹⁾.

TERVITAB komisjoni 20. augusti 2009. aasta soovitus „Meediapädevus digitaalkeskkonnas: konkurentsivõimelisema audiovisuaal- ja infosisutööstuse ning kaasava teadmusühiskonna eeldus” ning eelkõige:

- keskendumist meediatööstuse, sealhulgas kõikide meedialiidide aktiivsele kaasamisele meediapädevuse algatuste edendamisse;
- haridussüsteemi rolli tunnustamist meediapädevuse (oskus meediat kasutada ning mõista, kriitiliselt hinnata, luua ja edastada meediasisu) edendamisel liikmesriikide elukestva õppe strateegiate raames;
- komisjoni kavatsust ergutada suurema üksmeele saavutamist meediapädevuse küsimuses, toetada heade tavade analüüsimist ja vahetamist liikmesriikide vahel ning arendada vahendeid, mis aitaksid liikmesriikidel ja komisjonil mõõta meediapädevuse taset kogu Euroopas.

RÕHUTAB JÄRGMISI TÄIENDAVAD ASJAOLUSID

- Meediapädevuse edendamisel on äärmiselt oluline tunnistada, et digitaalne revolutsioon on toonud kaasa märkimisväärsed hüved ja võimalused, rikastades inimeste elu nende suhtlemise, õppimise ja loominguga tegelemise võimalusi avardades, ning muutes ühiskonnakorraldust ja majandust. Uute tehnoloogiate ja uue meedia vastutustundlik ja teadlik kasutamine eeldab seda, et kodanikud on ohtudest teadlikud ja järgivad asjakohaseid õigusnorme, kuid meediapädevuse poliitikad peaksid käsitlema selliseid küsimusi üldiselt positiivse sõnumi kontekstis.
- Kuigi meediatööstusel on tõesti tähtis roll meediapädevuse edendamisel, on oluline rõhutada meedia sõltumatust ja asjaolu, et liikmesriigid kasutavad erinevaid lähenemisviise heade tavade ja standardite arendamise edendamiseks meediatööstuses, kus iseregulatsioon ja kaasregulatsioon on kaks lahendust paljudest. Samuti on oluline võtta arvesse mitmeid meediapädevuse valdkonna algatusi, mida meediatööstuse, kultuuriasutuste, valitsusväliste organisatsioonide ning vabatahtliku sektori poolt juba ellu viiakse, ning neid algatusi edasi edendada.

— Meediapädevuse edendamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata asjaolule, et ühiskonna eri gruppidel on erinevad vajadused ja erinev käitumisviis ning samuti erinevad meedia kasutamise võimalused. Näiteks on lapsed ja noored sageli loomu poolest alati uue meedia ja uute tehnoloogiate kasutamisele, samas kui täiskasvanutel võib olla suurem kogemuste pagas, mis võib osutuda kasulikuks meediasisu kriitilisel hindamisel. Meediapädevuse parandamise strateegiad peavad võtma kõiki selliseid erinevusi täiel määral arvesse ning edendama ühiskonna eri rühmade ja huvide vahelist suhtlemist. Samal ajal peaksid liikmesriigid jätkama selliste strateegiate rõhutamist ja toetamist, millega tehakse tehnoloogiad kodanikele laialdaselt kättesaadavaks ja kasutatavaks.

— Haridussüsteemil, sealhulgas formaalsel haridusel, vabaharidusel ja mitteametlikul õppimisel võib olla oluline roll nii meediapädevuse kui ka loovuse ja innovatsiooni potentsiaali arendamisel ja parandamisel kõigi ühiskonnaliikmete seas, eelkõige laste ja noorte seas, kes võivad ise täita olulist rolli kõnealuste oskuste edasiandmisel oma pereliikmetele. Hariduspoliitika kontekstis tuleb märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes sisaldab muu hulgas viiteid „infotehnoloogilisele pädevusele” ning „kultuuriteadlikkusele ja -pädevusele” kui kahele võtmepädevusele. Liikmesriigid, kes arendavad meediapädevust hariduse kontekstis, peaksid võtma seda tehes nõuetekohaselt arvesse 2006. aasta soovitusega loodud lähteraamistikku. Lisaks võib elukestva õppe programmist kujuneda üks võimalik abi andmise allikas meediapädevuse edendamiseks.

— Kuigi meediapädevus on tõesti dünaamiline ja arenev mõiste ning selle ühist mõistmist mõjutavad kultuurilised, tehnoloogilised, erialased ja põlvkondlikud erinevused, on samuti selge, et üleilmse interneti kui sideinfrastruktuuri olulise osa arenemise tõttu seisavad Euroopa ja kogu ülejäänud maailma kodanikud üha enam silmitsi sarnaste tunnustega meediamaaastikuga ning elavad sellisel meediamaaastikul. Sellega peaks muutuma võimalikuks ning osutuma mõttekaks selliste kriteeriumide järkjärguline arendamine, millega hinnatakse meediapädevuse taset liikmesriikides, nagu nähakse ette audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi artikliga 26, võttes samas arvesse, et sellised kriteeriumid ja hinnangud peavad kajastama liikmesriikide erinevaid eeltingimusi. Liikmesriike ja komisjoni innustatakse kõnealuse ülesande täitmisel tihedale koostööle.

KUTSUB KOMISJONI JA LIIKMESRIIKE ÜLES võtma oma pädevuse piires nõuetekohaselt arvesse nii käesolevaid kui ka 21.–22. mai 2008. aasta järeldusi oma meediapädevuse poliitikate väljatöötamisel.

⁽¹⁾ ELT C 140, 6.6.2008, lk 8.